722/05

Den 2. maj 2005 blev i sag nr. 64.891:

xxxxx xxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Kommunernes
Pensionsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
Postbox 824
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er født i 1950 og har arbejdsmarkedspension i Kommunernes Pensionsforsikring A/S, påstår selskabet tilpligtet at udbetale invalidepension.

Selskabet har afvist at udbetale invalidepension under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er varigt nedsat med mindst 2/3.

Det fremgår af sagen, at klageren den 21/7 2004 søgte om dækning ved erhvervsevnetab som følge af smerter, udbrændthed, stress og migræne. Af ansøgningen fremgår det desuden, at klageren som følge af sine lidelser ikke havde været i stand til at arbejde siden den 29/6 2002, og at hun med virkning fra 1/5 2004 af M. Kommune havde fået tilkendt førtidspension. Til brug for vurdering af klagerens ansøgning indhentede selskabet oplysninger fra klagerens kommune.

Af en generel helbredsattest af 1/4 2003 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"**1. Sygehistorie**

…

Forskellige lidelser igennem de seneste år, således kan nævnes: 1) Migræne, 2) depression/udbrændthed, 3) underlivssmerter/spændinger, 4) rygsmerter.

Ad 1: er i behandling for sin migræne siden 06.12.02 dels med akupunktur, dels medicinsk med Beta-blokker. Har haft en del akutte forværringer med behov for lægekontakt og inj. med morfica samt Primperan (kvalmestillende). … Dette tilsyneladende med nogen virkning. …

Ad 2: pt. har haft depressive symptomer, hvilket har medført isolation og anspændthed. Har tidligere gået til psykolog. Har også herinde haft gavn af samtaler, som har løsnet for hendes anspændthed og i stigende grad løsnet isolationstendensen. …

Ad 3: pt. har smerter i underliv, strækkende sig om til ryggen. Får for dette Tradolan (morficapræparat). Går til genoptræning hos kiropraktor for rygsmerterne. Er lige startet på dette. Får desuden behandling for bækkensmerter og smerter i korsben. Røntgen af bækken har vist normale forhold i jan. 2003. Vedr. underlivssmerterne samt rygsmerterne er pt. i øvrigt henvist til neurologisk udredning på opfordring af kiropraktor, for at udelukke neurologisk lidelse. Der er ikke fundet større degenerative forandringer og ingen aktuelle neurologiske forandringer, men bækkenstanden er svag og det er lidt usikkert om der er rodpåvirkning eller om smerterne i virkeligheden afslører en psykologisk overbygning.

…

6. Prognose

Jeg forventer stigende social åbenhed/mindre isolation. Jeg forventer større arbejdsmæssig og social selvtillid og styrke i kraft af de samtaler vi har og de tiltag vi har sat i værk. Jeg forventer at B. [klageren] kan klare et flex-job med hensyn til arbejdspresset, som ikke må være for højt eftersom tærsklen for stress hurtig overskrides og pt. udtrættes af et unødigt/stort tids- eller forventningspres. B. skal selv have mulighed for at regulere sit arbejdstempo og byrde. Jeg forventer gradvis aftagende smerte fra ryg og underliv, ligesom funktionsniveauet gradvis kan bedres m.h.t. dagligdags funktioner, der muliggør tilpasning på arbejdsmarkedet f.eks. som ekspedient."

I perioden 26/5 - 22/8 2003 var klageren i arbejdsprøvning i en fritidspasningsordning. Herom hedder det i journaludskrifterne fra kommunen bl.a.:

"19.08.03

…

B. har fungeret godt på arbejdspladsen. B. udtaler at hun kan arbejde i 30 timer om ugen. Hun har ca. haft 1 sygedag pr. uge, dog uden at der har været noget fast rytme i det. Hun har haft 2 fraværsdage pga. migræne, resten skyldes ryggen. B. har været til scanning d. 14.08.2003 og forventer svar ca. den 25.08. Hun meddeler at hun p.t. har det psykisk dårligt, og at hun, i den forbindelse, får medicin resten af 2003. …

08.09.03

…

D.d. opringning fra B., som oplyser, at hendes situation er uændret, samt at hun ikke har det godt psykisk p.g.a. uafklaring i forhold til smerterne i ryggen. B. har mange smerter i ryggen, hvorfor hun også tager meget smertestillende medicin.

B. har fået svar på scanning, som intet unormalt viste.

…

Ligeledes har B. migræneanfald to gange ugentligt, og hun har nu p.g.a. helbredsmæssige årsager måttet opgive sin store interesse, nemlig at deltage i revy.

Vurdering.

Det er undertegnedes vurdering, at der skal arbejdes hen imod en hurtig afklaring af B.'s situation. B. har i arbejdsprøvningen kunnet arbejde 30 timer ugentlig med nød og næppe og har også haft nogle sygedage."

Af speciallægeerklæring af 26/9 2003 fra speciallæge i reumatologi og intern medicin fremgår bl.a.:

"**Konklusion:**

Ansøger har således udviklet vedvarende smerter i lænderyggen, i bækkenet og i musklerne i ekstremiteterne. Smerterne har bevirket en begrænset funktionsniveau i dagligdagen både ude og hjemme.

Er udredt herfor hos neurolog med CT-scanning af lænden, som ikke har påvist unormale forhold.

…

Klinisk findes stort set normale forhold i columna med let smertebetinget bevægeindskrænkning i yderstillinger.

Der findes ikke tegn til neurologiske udfald i hverken arme eller ben. Har et funktionelt præg over udførelsen af de enkelte øvelser.

Har ikke tegn til hverken degenerativ eller inflammatorisk ledsygdom.

Ansøgers lænderygsgener vurderes til at være af en type og grad, som kan behandles effektivt. Der skønnes ikke at være alvorlig ryglidelse som baggrund.

Desuden må det antages at en del af muskel- og ledsmerterne kan skyldes inaktivitet.

…

Ansøger har ikke tegn på hypermobilitet, fibromyalgi eller anden reumatologisk lidelse der kan forklare generne."

Af oplysningerne fra klagerens kommune fremgår det, at klageren den 11/12 2003 og i perioden 8/1-13/2 2004 - efter anmodning fra kommunen - havde været til samtaler hos en psykolog med henblik på en afklaring af klagerens fremtidige tilknytning til arbejdsmarkedet. Af redegørelsen af 15/2 2004 fra psykologen fremgår bl.a.:

"Næste gang jeg møder B.J., har hun en svær migræne. Hun har det helt tydeligt meget dårligt, koncentrationsevnen er svækket, det er svært for hende at fastholde indholdet i vores samtale. … Hun fortæller blandt andet, at hun i de sidste 4 år ikke har kunnet sove. Hun er så stresset og smerteplaget, at det er begrænset hvor længe ad gangen, hun kan holde kroppen i inaktivitet. Kroppen er blevet så anspændt og sårbar, at inaktivitet giver mere uro og øger smertetilstanden. Hun forsøger at berolige kroppen ved at dæmpe den kroniske uro og smertetilstand ved at holde kroppen lidt i gang. Hun opholder sig hele natten inde i stuen. Hun hviler kun kroppen i de perioder, hvor hun sidder eller ligger i møblerne. Hun kan ikke opholde sig i soveværelset, da hendes uro vil forstyrre ægtefællen. Hun går frem og tilbage i stuen natten igennem, indimellem ser hun lidt fjernsyn. I løbet af natten forsøger hun at foretage sig noget nyttigt som f.eks. at tage opvasken, men som regel må hun opgive.

Det går op for mig, at omfanget af B.J.'s stresstilstand er meget mere invaliderende, end det jeg umiddelbart fik indtryk af. B.J. er meget svært udbrændt, og det er ikke muligt at påvirke stressniveauet inden for en overskuelig tidshorisont, hvis det overhovedet er muligt. …

I 1999 bliver hun i egenskab af dagplejeleder sygemeldt 1-2 måneder pga. udbrænding. Ansættelsesforholdet ophører under sygemeldingen, da hun tager beslutningen om, at det ikke er godt for hende at vende tilbage. I perioden 01.04.-01.09.1999 er hun ekstra hånd på et plejecenter. September 1999 påbegynder hun årskursus i specialpædagogik. Stresstilstanden fortsætter. Det er i dag en gåde for hende, hvordan hun klarede undervisningen. Hendes koncentrationsevne var allerede dengang påvirket, og hun magtede ikke altid at være nærværende til undervisningen. Hun var meget sygemeldt, men det lykkes for hende at færdiggøre årskurset ved at gå til døgninstitutionen S… Efter 1 måned er hun fastansat, det øvrige personale er vikarer. Stresstilstanden fortsætter. Hun bliver igen sygemeldt. Hun forsøger igen at genoptage arbejdet på institutionens feriekoloni, men det øvrige personale er meget ungt, så ansvaret bliver igen for tungt at bære for B.J. Hun er på daværende tidspunkt så stresset og presset, at en blærebetændelse spreder sig til nyrebækkenbetændelse. De kroniske smertetilstande tager til, og hun har siden ikke kunnet genoptage sit arbejde.

…

Konklusion.

B.J. er et menneske, der stiller store krav til sig selv. Hun har i hele sit arbejdsliv gjort sig ihærdigt umage for at komme omverdens krav i møde på bekostning af hendes egne behov og hendes helbredstilstand. Hun er blevet psykisk og fysisk udbrændt af et urimeligt belastende arbejdsmiljø, hvor ledelsen ikke har påtaget sig ansvaret for at være nærværende og styre.

Jeg har ovenover søgt at redegøre ud fra en psykosomatisk forståelse, at den psykiske og fysiske svækkelse gensidigt kommer til at forstærke og fastholde sårbarheden. Samtalerne har vist, at B.J. aktuelt ikke har ressourcerne til at etablere en mere hensigtsmæssig følelsesforvaltning og grænsesætning. Hun magter ikke at arbejde

aktivt med sit liv. Jeg kan ikke pege på en mulig tilknytning til arbejdsmarkedet, hendes erhvervsevne er ikke længere til stede."

I de sagsakter M. Kommune den 27/7 2004 fremsendte til selskabet har socialrådgiveren den 25/6 2004 givet følgende samlede vurdering af klageren:

"Ud fra ovenstående beskrivelse af B.J.'s samlede forhold, ressourcer og begrænsninger i forhold til fremtidig tilknytning til arbejdsmarkedet er det undertegnedes samlede vurdering, at B.J. har ressourcer i form af uddannelse, arbejdsmarkedserfaring og tidligere interesser, men at B.J. ikke kan bruge disse ressourcer p.g.a. sine helbredsmæssige problemer.

Der vurderes ikke at være ressourcer indenfor omstillingsevne, sociale kompetencer samt indlæringsevne, da disse vurderes at være ikke-eksisterende.

Så fald arbejdsmarkedsmæssige tiltag skulle iværksættes, vurderes dette som direkte uforsvarligt rent helbredsmæssigt. Det vurderes, at B.J. nu har behov for al den ro, hun kan få; det vil sige en tilværelse uden krav fra omverdenen, hvorved der kan være et håb om, at B.J. vil få noget af sin livsglæde tilbage, samt få muligheden for at 'finde sig selv igen'. Det er dog undertegnedes vurdering, at dette ikke kun kræver ro, men også et terapeutisk forløb.

Det vurderes, at B.J.'s arbejdsevne er ikke-eksisterende, hvorfor sagen nu forelægges socialmedicinsk teammøde med henblik på indstilling til førtidspension."

Den 29/6 2004 blev der afholdt et socialmedicinsk teammøde. Af journaludskrifter herfra fremgår det, at klageren tilkendtes førtidspension med virkning fra 1/5 2004, idet hendes arbejdsevne skønnedes at være varigt nedsat i et sådant omfang, at hun ikke længere kunne være selvforsørgende, heller ikke i et fleksjob.

I en afgørelse af 19/8 2004 fra PKA om invalidepension hedder det:

"**Invalidepension og børnepension**

Du er berettiget til invalidepension og du får pensionen udbetalt fra 1. marts 2004. Vi vurderer, at din erhvervsevne fra det tidspunkt varigt er nedsat med 2/3 i alle erhverv,

efter at have modtaget kopi af erklæringen af 15. februar 2004 fra psykolog B.B. Vi har derfor stoppet din bidragsbetaling 29. februar 2004.

Invalidepensionen er ca. 27.000 kr. om året før skat.

Din datter S., CPR-nr. … får også udbetalt børnepension. Pensionen er ca. 6.700 kr. om året før skat og bliver udbetalt, indtil hun fylder 21 år.

Pensionerne er forhøjet i forhold til de garanterede pensioner. De forhøjede pensioner nedsættes, hvis pensionskassens økonomiske situation gør det nødvendigt.
…

Gruppesum ved invaliditet

Efter gruppeforsikringsaftalen mellem PKA A/S og Aktiva Pension A/S opfylder du betingelserne for at få udbetalt gruppesum ved invaliditet.

Summen er 128.000 kr. og er skattefri ved udbetalingen. Vi sender summen til din konto i banken, når vi har modtaget dine bankoplysninger.

Du er fortsat omfattet af gruppesum, ved død indtil udgangen af den måned, hvor du bliver 65 år.

Får du arbejde

Du har pligt til at kontakte os, hvis du får arbejde med løn i mere end 12-13 timer om ugen, eller hvis dit helbred bliver bedre. Det gælder også for fleksjob.

Når du får førtidspension

Du skal huske at give pensionskontoret i din kommune besked om, at du er berettiget til invalidepension fra pensionskassen fra 1. marts 2004. Det kan have betydning for, hvordan kommunen beregner din offentlige førtidspension."

Ved skrivelse af 23/8 2004 meddelte selskabet afslag på udbetaling ved tab af erhvervsevne under henvisning til, at det ikke på daværende tidspunkt fandt hendes er-

hvervsevne varigt nedsat med mindst 2/3. Af skrivelsen fremgår det desuden, at selskabet ville tage sagen op til fornyet vurdering i juni 2006.

Klageren har over for nævnet udtrykt utilfredshed med selskabets afgørelse. Til støtte herfor anfører klageren bl.a., at hun har fået tilkendt førtidspension af kommunen, og at hun med virkning fra 1/3 2004 har fået tilkendt invalidepension fra den arbejdsmarkedspension, hun har i Pensionskassen for Socialrådgivere og Socialpædagoger.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Til støtte herfor anfører selskabet bl.a.:

"• De relevante betingelser for at opnå dækning ved erhvervsevnetab følger af pensionsregulativets § 6 jfr. regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse punkterne 1-2 og 5.

- I denne sag betyder det, at forsikrede skal have dokumenteret et varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 indenfor ethvert erhverv for at være berettiget til dækningen fra pensionsordningen.
- Det fremgår af sagens lægelige akter, at både forsikredes ryglidelse og hendes psykiske tilstand er tilgængelig for behandling.
- Forsikrede har, trods hendes aktuelle helbredstilstand, med nød og næppe kunnet arbejde 30 timer ugentligt, i en arbejdsprøvning.
- Det fremgår direkte af kommunens journaler, at kontrolforanstaltningen i forhold til forsikredes førtidspension skyldes mulighederne for bedring af hendes helbreds- og dermed erhvervsmæssige situation.
- Således foreligger der efter selskabets opfattelse ikke den fornødne dokumentation for, at forsikrede på det foreliggende grundlag kan anses for at være dækningsberettiget ved erhvervsevnetab i henhold til forsikringsbetingelserne."

Af pensionsregulativet for præmiefritagelse og invalideydelse fremgår bl.a.:

"**Definition af invaliditet**

1. Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og det skal være overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig behandling, omsko-

ling, optræning eller uddannelse er og fortsat må anses at være nedsat til 1/3 eller derunder.

2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

…

Præmiefritagelsens respektive invalidepensionens ikrafttræden og ophør

5. Præmiefritagelse respektive udbetaling af invalidepension får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder, dog tidligst fra den dag, lønudbetalingen ophører og ikke fra et tidligere tidspunkt end anmeldelsens modtagelse.

   …

6. KP kan gøre ret til fortsat præmiefritagelse respektive fortsat udbetaling af invalidepension betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig førtidspension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder.

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder psykologerklæringen, socialrådgiverudtalelsen og PKA's afgørelse, finder nævnet det godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne af helbredsmæssige årsager varigt er nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv fra den 1. marts 2004 at regne. Klageren er således fra dette tidspunkt berettiget til dækning fra pensionsordningen ved erhvervsevnetab.

10. 64.891

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Kommunernes Pensionsforsikring A/S, skal anerkende, at klageren er berettiget til at få udbetalt invalidepension fra den 1/3 2004 at regne, og skal udbetale hende det beløb, der tilkommer hende med renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

J. Hermann